

SLOUKA Vojtěch

Přemyslovci na přelomu 11. a 12. století. Některé chronologické a prosopografické otázky

Bakalářská práce, 140 str. stroj. + tabulky

Ústav českých dějin, Filozofická fakulta UK, Praha 2021

Posudek vedoucího práce

Jak sám Vojtěch Slouka v úvodu doznává, nevznikala bakalářská práce snadno. Sám si úkol dost znesnadnil. Nechtěl předložit standardní sumář pohledů, náhledů a pramenných dokladů k danému tématu, nýbrž hlouběji vniknout do složité problematiky genealogických rekonstrukcí časnějšího středověku, zde rozrodu Přemyslovců v širěji pojatém úseku na zlomu 11. a 12. století. Se zdůvodněním, proč i dnes, kdy se vše zdá být již probráno, má takový výzkum smysl a co může nabídnout.

Práce je rozdělena na dvě části. V první, „obecné“, se uchazeč soustředil na vystižení a okomentování nejen možností, ale hlavně limitů genealogických bádání. Včetně zdůvodnění, proč takové studium není samoúčelné, nýbrž může přispět ke zpřesnění historických jevů a procesů, konkrétně zde k poznání nástupnických mechanismů v přemyslovských Čechách. Aktivně přitom využil své poznatky a zkušenosti z oblasti právních přístupů. Jak je známo, převládal v přemyslovském rodě tzv. stařešinský (seniorátní) princip, takže z tohoto pohledu bývá důležité pořadí jednotlivých členů bohatě rozvětveného společenství českých knížat. Naše poznání opřené o prameny ovšem bývá nejen omezené, ale především zatížené subjektivismem, navíc se v nástupnické praxi uplatnily i jiné principy než jen pasivní akceptace stařešinského kánonu. Vojtěch Slouka si je těchto nástrah vědom a svými vlastními nástroji a postupy se snaží přispět aspoň relativními jistotami.

Ve druhé, „zvláštní“ části, se uchazeč zaměřil již na konkrétní materii, tj. na vzájemné chronologické relace v generaci pravníků Břetislava I. Svá pozorování a závěry vyvozuje na široké srovnávací základně obsáhlé literatury a s využitím prakticky všech dostupných typů pramenů a pracovních postupů. Výsledky jsou shrnuty v závěrečných přílohách. Uživatele možná překvapí, že se příliš neliší od běžně přijímaných vzorců (z posledních Krzemieńska, Polanský a kol.), to však není podstatné. V dané chvíli je to zřejmě maximum možného.

Vojtěch Slouka pracoval samostatně a sám si vytyčil úkoly, na něž se snaží odpovědět. Kriticky se vyrovnal se starší literaturou, podobně ohodnotil i vypovídací možnosti jednotlivých typů pramenů. Místy však upadl do nešvaru zahlcovat text šroubovitými větami s nadbytečným užíváním cizích výrazů, které jsou často nefunkční, někdy na úkor srozumitelnosti (nejednou jsem na to upozorňoval). Někde by si výklad zasloužil větší projasnění (například: Princip mezního důkazu, s. 82-83). Celkově však rád konstatuji, že předložený text podstatně převyšuje nároky kladené na bakalářské práce, některé pasáže by si po úpravách zasloužily publikování. Práce je vybavena nezbytnými a předepsanými atributy (poznámky, literatura aj.).

Z výše nadepsaných důvodů proto doporučuji bakalářskou práci Vojtěcha Slouky, *Přemyslovci na přelomu 11. a 12. století. Některé chronologické a prosopografické otázky*, k úspěšnému obhájení a navrhuji ohodnotit ji stupněm výborně.

Praha, 24. ledna 2021

prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.

